

II) Lukutaidon tehtävä

ABIKURSSI 2023

SALLAMAARI KYLLÖNEN

Kotitehtävä: *Miksi puhumme suomea?*

Lukutaidon tehtävät (YTL)

- Tehtävät mittaavat kokelaan kykyä **ymmärtää ja tulkita** tekstiä sekä sitä, **miten opiskelija osaa kuvata kirjallisesti havaintojaan ja päätelmiään.**
- Kysymyksiin annettavien vastausten on oltava **tekstin sisältöä tulkitsevia** ja tehtävänannon mukaisia. (Ei siis tekstiä toistavia!)
- Kysymykset eivät välttämättä liity vain johonkin tiettyyn tekstikohtaan tai kappaleeseen, vaan ne **voivat testata myös tekstin kokonaisvaltaista ymmärtämistä.**
- Jokin kysymys saattaa myös edellyttää henkilökohtaista tulkintaa tai kannanottoa.

Lukutaidon tehtävät (YTL)

- Luettavat tekstit **edustavat eri tekstilajeja.** Ne voivat olla
 - sanoma- tai aikakauslehtitekstejä, kuten artikkeleita, raportteja, uutisia, kolumneja, yleisönosastokirjoituksia tai muita mielipidetekstejä,
 - ilmoituksia, mainoksia,
 - sarjakuvia,
 - tilastoja, tutkimusreferaatteja,
 - tekstejä (esim. novelleja, runoja, romaani- tai näytelmäkatkelmia),
 - tieto(kirja)tekstejä (artikkeleita, esseitä, kuvioita, kaavioita),
 - erilaisia verkkotekstejä (esim. blogitekstejä, tiedotteita, raportteja, artikkeleita) tai näiden yhdistelmiä.
- Tekstit ovat usein katkelmia laajemmasta tekstistä.**

Vastausten arvostelu (YTL)

- Vastausten pitää olla itsenäisiä ja luontevia.
- Vastausten arvostelussa otetaan huomioon niiden kattavuus, viestivyyys, sujuvuus, itsenäisyys ja oikeakielisyys.
- Tekstin laajempi sanasanainen kopiointi alentaa huomattavasti vastauksen arvoa.
- Merkkimäärän ylittämisestä voi seurata pistevähennys.

Pisteitys ja yleiskuvaus	Vastauksen sisältö	Vastauksen esitystapa
<p>10 p. Erinomainen</p> <p>Sisällöltään erittäin kattava vastaus, jossa viesti välittyy erinomaisesti</p>	<p>Vastaus täyttää erittäin hyvin tehtävänannon ja kattaa hyvän vastauksen piirteet. Pohjatekstin tiedoista on rakennettu itsenäinen vastaus.</p>	<p>Vastaus on kokonaisuudessaan erittäin selkeä ja helposti ymmärrettävä. Se on loogisesti etenevä ja siinä on käytetty tehtävän kannalta täsmällistä sanastoa ja ilmaisuja.</p>
<p>8 p. Hyvä</p> <p>Sisällöltään pääosin kattava vastaus, jossa viesti välittyy hyvin</p>	<p>Vastaus täyttää hyvin tehtävänannon ja sisältää keskeisiä hyvän vastauksen piirteitä. Vastaus on pääosin itsenäinen.</p>	<p>Vastaus on selkeä ja ymmärrettävä. Vastaus on yhtenäinen ja siinä on tehtävän kannalta pääosin toimivaa sanastoa ja ilmaisuja.</p>
<p>6 p. Tyydyttävä</p> <p>Sisällöltään osin puutteellinen vastaus, jossa viesti välittyy enimmäkseen ymmärrettävästi</p>	<p>Vastaus täyttää tyydyttävästi tehtävänannon ja sisältää osan hyvän vastauksen piirteistä. Vastaus on melko itsenäinen.</p>	<p>Vastaus on melko selkeä, mutta se voi olla jossain määrin epäyhtenäinen. Käytetyssä sanastossa ja/tai ilmaisuissa voi olla puutteita.</p>
<p>4 p. Välttävä</p> <p>Sisällöltään hyvin puutteellinen ja/ tai väärää informaatiota sisältävä vastaus, jossa viesti välittyy osin</p>	<p>Vastaus täyttää tehtävänannon vain osittain ja sisältää vain vähän hyvän vastauksen piirteitä. Vastaus toistaa enimmäkseen luettua tekstiä sellaisenaan. Vastauksen sisällössä voi olla virheitä.</p>	<p>Vastaus on paikoin vaikeaselkoinen ja se voi olla melko epäyhtenäinen. Käytetyssä sanastossa ja ilmaisuissa on selviä puutteita.</p>
<p>2 p. Heikko</p> <p>Vaikeasti ymmärrettävä tai harhaanjohtava vastaus, jossa viesti välittyy heikosti</p>	<p>Vastauksen yhteys tehtävänantoon on heikko, ja se ei sisällä juuri lainkaan hyvän vastauksen piirteitä. Vastaus toistaa luettua tekstiä sellaisenaan. Vastauksen sisällössä on virheitä.</p>	<p>Vastausta on vaikea ymmärtää. Se on heikosti muotoiltu, sekava ja jäsentymätön. Käytetyssä sanastossa ja ilmaisuissa voi olla vakavia puutteita.</p>
<p>0 p. Riittämätön (hylätty vastaus)</p> <p>Täysin väärä tai puuttuva vastaus, jossa viesti ei välity</p>	<p>Vastauksella ei ole yhteyttä tehtävänantoon, ja sen sisältöaineokset eivät ole hyvän vastauksen piirteiden mukaisia.</p>	<p>Vastausta voi olla erittäin vaikea ymmärtää. Se voi olla todella heikosti muotoiltu, sekava ja jäsentymätön. Käytetyssä sanastossa ja ilmaisuissa on vakavia puutteita.</p>

Luku- ja vastaustekniikka hallussa?

Miten toimit uuden tekstin kanssa?

Mitä teet, jos et tunnista sanaa?

Ajankäyttö: oletko hidas vai nopea lukija?

Paljonko aikaa tarvitset vastaamiseen?

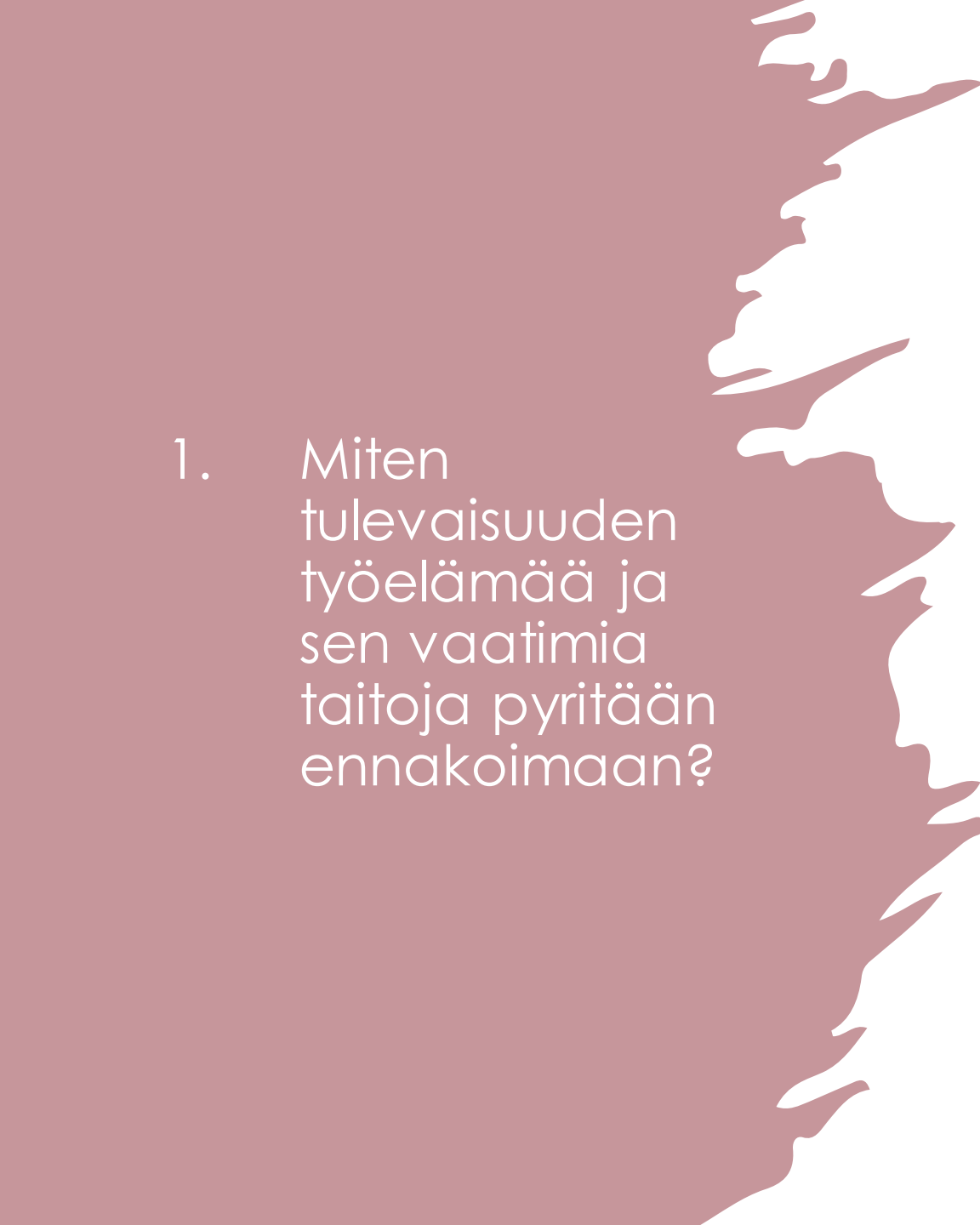
Harjoitellaan (peda.net)

1. Silmäile aineisto läpi.
2. Lue kysymykset. Tarkista tehtävänantoja kysymysten sanamuodot tarkkaan.
3. Lue teksti uudestaan ja muodosta siitä itsellesi kokonaiskuva.
4. Vastaa kysymyksiin.

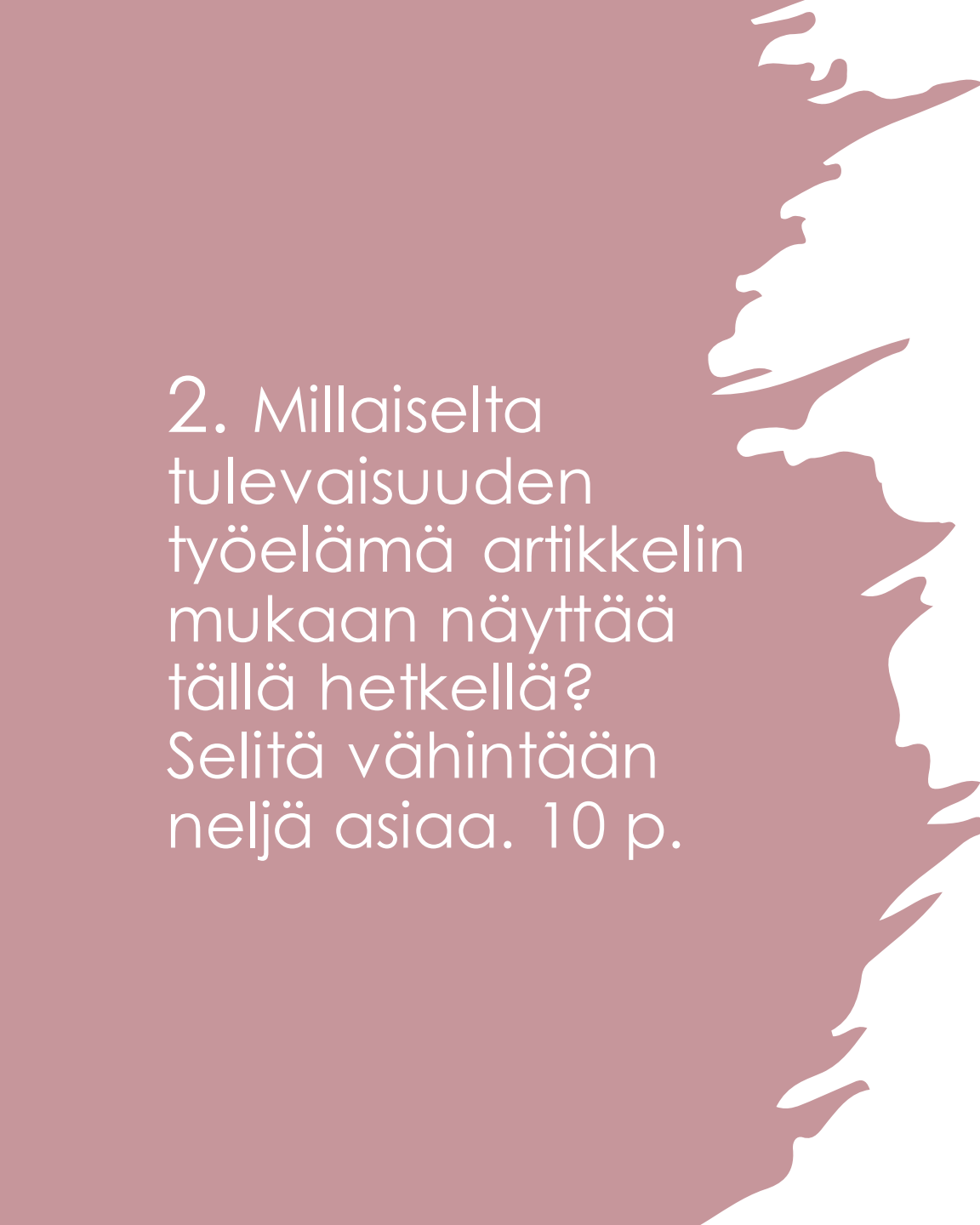

*Miten meni?
Missä onnistuit?
Mikä tuntui hankalalta?*

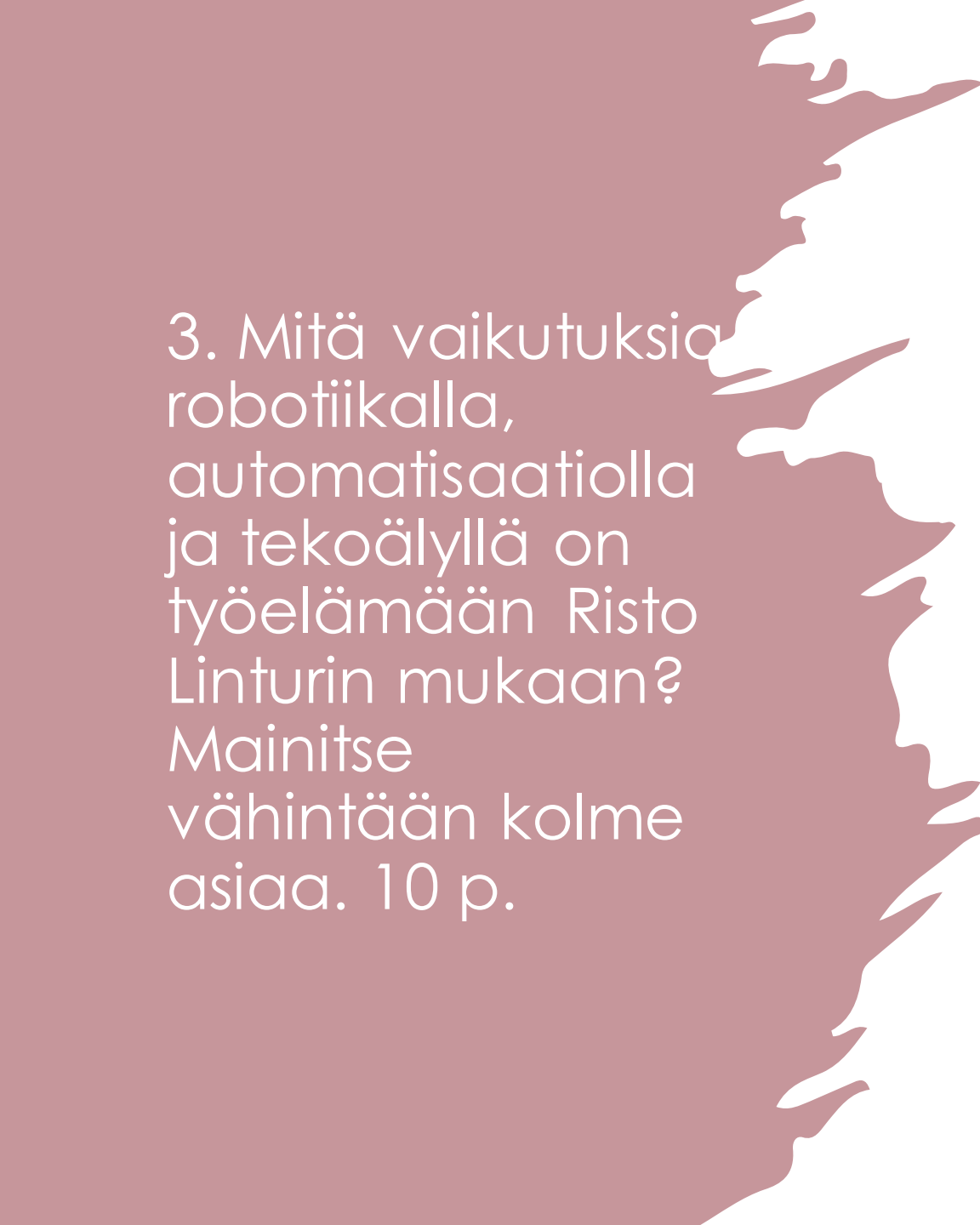
1. Miten
tulevaisuuden
työelämää ja
sen vaatimia
taitoja pyritään
ennakoimaan?

- seuraamalla megatrendejä eli eri puolilla maailmaa käynnissä olevia suuria ja pitkävaikutteisia muutoksia/kehityskulkuja
- yhteiskunnassa, taloudessa, politiikassa ja teknologiassa
- sen tiedon avulla, jota saadaan menneisyydestä ja nykyisyydestä

2. Millaiselta tulevaisuuden työelämä artikkelin mukaan näyttää tällä hetkellä? Selitä vähintään neljä asiaa. 10 p.

- Robotit ja tekoäly korvaavat ihmisiä tietotyössä.
- Ihmiset tekevät työtä yhdessä robottien kanssa.
- Syntyy uusia ammatteja (käsityöammatit yleistyvät).
- Ammatit eivät rajoitu kapeisiin työtehtäviin (ammatit ovat laaja-alaisia).
- Työtä tehdään entistä enemmän etätöinä ja virtuaalitodellisuudessa.
- Ympäristöosaaminen tulee tärkeäksi kaikissa ammateissa (kaikilla aloilla).

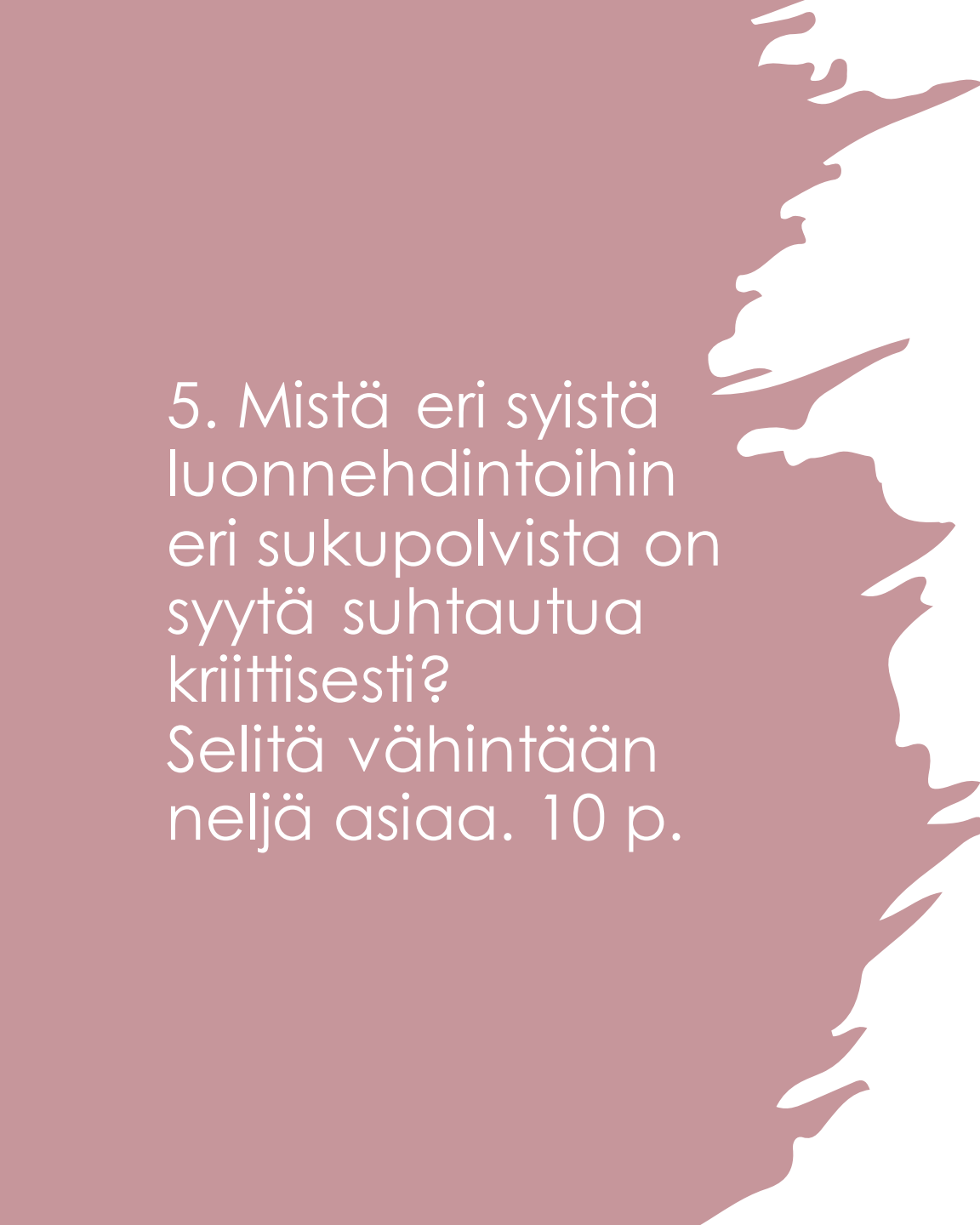
3. Mitä vaikutuksia robotiikalla, automatisaatiolla ja tekoälyllä on työelämään Risto Linturin mukaan? Mainitse vähintään kolme asiaa. 10 p.

- Tekoäly pystyy käsittelemään laajoja aineistoja ihmistä tehokkaammin, minkä takia se pystyy hoitamaan vaativia
- työtehtäviä.
- Käännösohjelmat hoitavat suuren osan kielenkääntämisestä.
- Ihmisiä tarvitaan kriittiseen tiedon ja prosessien arviointiin.
- Ihmisten työssä korostuu luova osaaminen (merkitysten ymmärtäminen, ongelmanratkaisutaidot, vuorovaikutustaidot,
- kriittinen ajattelu, esiintymistaidot, ryhmän jäsenenä toimiminen).
- Ihmisten työssä jää aikaa ihmisten kohtaamiselle ja läsnäolevalle vuorovaikutukselle.

4. Millä tavalla koulutuksen tulisi tulevaisuudentutkijoiden mukaan muuttua, että se vastaisi tulevaisuuden työelämän tarpeita? Selitä vähintään neljä asiaa. 10 p.

- Tulevaisuudessa tulisi opettaa yksityiskohtaisten tietojen sijaan kykyä ratkoa ongelmia.
- Esimerkiksi historiassa tulisi pystyä analysoimaan tilanteita ja merkityksiä eikä selostamaan tapahtumia.
- Koulutuksen tulisi olla ylipäättään henkilökohtaisempaa ja kaikkien saatavilla.
- Osaamista pitäisi pystyä päivittämään jatkuvasti.

5. Mistä eri syistä luonnehdintoihin eri sukupolvista on syytä suhtautua kriittisesti?
Selitä vähintään neljä asiaa. 10 p.

- Zetat ovat yksilöitä, joita muokkaavat heidän omat henkilökohtaiset kokemuksensa sekä ympäristö ja kulttuuri, jossa he kasvavat.
- Julkisessa keskustelussa suurennellaan eri sukupolvien eroja.
- Viralliset tilastot eivät tue ainakaan kaikkia arvoissa tapahtuneita muutoksia (15 - 29-vuotiaiden suhtautuminen ansiotyöhön ja vapaa-aikaan on pysynyt samana).
- Joissain asioissa erot voivat johtua iästä eikä sukupolvesta (esimerkiksi ammatin vaihtaminen).
- Sukupolvi ei kuva tarkasti siihen kuuluvia ihmisiä ("sukupolvi on yleistys").
- Sukupolvi kuvaa pikemmin aikaa, jota eletään, ja siinä tapahtuvia muutoksia, ei niinkään yksittäisiä ihmisiä.

Kotitehtävä

Tiivistä omin sanoin.

Tarkoitus on, että tiivistelmästä välittyy tekstin pääasia.

Vältä tekstin kopioimista.

- a) uutinen: <https://yle.fi/a/74-20045137>
- b) blogiteksti: <https://blogs.uef.fi/puheenvuoroja/category/inari-sakki/>